

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 100.876 van 16 november 2001
in de zaak A. 105.849/X-10.388.**

In zake : Gregor ENGELN,
die woonplaats kiest bij
Advocaten J. GHYSELS, P. FLAMEY en Partners,
kantoor houdende te 1050 BRUSSEL,
Aarlenstraat 25

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse
regering,
dat woonplaats kiest bij
Advocaat E. PLAVSIC,
kantoor houdende te 2000 ANTWERPEN,
Oudaan 22-24.

tussenkommende partij :

de Regie der Gebouwen,
die woonplaats kiest bij
Advocaat H. SEBREGHTS,
kantoor houdende te 2018 ANTWERPEN,
Mechelsesteenweg 33.

DE Wnd. VOORZITTER VAN DE Xe KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat Gregor ENGELN op 11 juni 2001 heeft ingediend om de schorsing van de tenuitvoerlegging te vorderen van het besluit van 10 april 2001 van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar waarbij aan de Regie der Gebouwen de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het "uitvoeren voorafgaande infrastructuurwerken: aanleggen voorlopige wegenis en omleggen collector voor nieuw gerechtshof te Antwerpen-Zuid, opbreken van gewestwegen en hun aanhorigheden en opbreken van bestaande collector" op een terrein gelegen Bolivarplaats-Singel te Antwerpen;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur P. BARRA;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 11 september 2001 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 5 oktober 2001;

Gehoord het verslag van Staatsraad J. BOVIN;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat P. FLAMEY, die verschijnt voor verzoeker, van Advocaat E. PLAVSIC, die verschijnt voor de verwerende partij, en van Advocaten H. SEBREGHTS en Y. LOIX, die verschijnen voor de tussenkommende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur P. BARRA;

Gelet op de artikelen 17 en 18 en titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de Regie der Gebouwen met een verzoekschrift van 2 juli 2001 heeft gevraagd om in het administratief kort geding te mogen tussenkomen; dat er grond is om het verzoek in te willigen;

Overwegende dat de Regie der Gebouwen op 31 oktober 2000 bij de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar een aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning heeft ingediend "voor het uitvoeren van voorafgaande infrastructuurwerken : aanleggen voorlopige wegnis en omleggen collector"; omvattende het afschaffen en opbreken van een aantal rijwegen, het aanpassen en herstellen van een aantal rijwegen, het opbreken van bestaande riolering en het aanleggen van een nieuwe riolering, en dit op een terrein gelegen aan de Bolivarplaats en de Singel Zuid te Antwerpen; dat deze werken deel uitmaken van het project voor de bouw van een nieuw gerechtsgebouw aan de Bolivarplaats, het verleggen van de Singel en de ontwikkeling van de wijk Nieuw Zuid; dat de beoogde werken betrekking hebben op drie wegen die uitgeven op en rond de Bolivarplaats, met name de Amamtunnel, en de afritten Schelde en Hoboken van de ring rond Antwerpen; dat deze laatste twee afritten worden afgeschaft en opgebroken en via een nieuw aan te leggen voorlopige wegnis circa 100 m naar het oosten worden verlegd tot naast het bouwterrein voor het ontworpen gerechtsgebouw, meer bepaald op de rand van de zgn. "Konijnenwei"; dat deze voorlopige wegnis wordt ontworpen en uitgevoerd voor een mogelijke levensduur van 10 jaar, vermits zij volgens de aanvrager in gebruik zal dienen te blijven tot na de ontworpen

herlegging van de Binnensingel; dat tijdens het openbaar onderzoek over de aanvraag 119 bezwaarschriften worden ingediend; dat het college van burgemeester en schepenen van de stad Antwerpen op 21 mei 2001 het openbaar onderzoek heeft afgesloten, de bezwaarschriften heeft verworpen maar gesteld "dat de toekomstige inrichting van de Konijnenwei dient gericht te zijn op het behoud van het bestaande ecologisch systeem", en een gunstig advies heeft uitgebracht onder de voorwaarde de nodige verkeerslichten te voorzien op de kruising met de Singel; dat het college bij de evaluatie van de bezwaarschriften onder meer heeft geoordeeld :

"- Wat het behoud van de groene ruimte betreft en in het bijzonder de Konijnenwei, kan gesteld worden dat het totaalplan dat opgemaakt werd voor het gerechtshof en omgeving, het behoud van de Konijnenwei juist beoogt, meer nog dat het voorziet in een betere bereikbaarheid ervan door het afschaffen van de Singel tussen de Kolonel Silvertoplaan en de Bolivarplaats";

dat het college wat betreft de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening heeft gesteld :

"De aanvraag betreft voorafgaande werken voor het bouwen van een gerechtshof.

De werken zijn tijdelijk en na het voltooien van de werken voor het gerechtshof kan de wegenis terug afgebroken worden.

De werken stroken met de inzichten voor de verdere ontwikkeling van de omgeving.";

dat de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar op 10 april 2001 de bestreden stedenbouwkundige vergunning heeft verleend; dat dit besluit is gesteund op volgende motieven :

"Overwegende dat de te verleggen collector is gelegen in een gebied voor dagrecreatie en een bufferzone en hoofdverkeersweg volgens het vastgestelde gewestplan;

Overwegende dat de op te breken gewestwegen en hun aanhorigheden en collector gelegen zijn in de bufferzone en in een gebied bestemd voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut volgens het gewijzigde gewestplan Antwerpen d.d. 07/07/2000;

Overwegende dat de nieuw aan te leggen voorlopige wegenis gelegen is in een gebied voor dagrecreatie volgens het vastgestelde gewestplan;

Overwegende dat de aanvraag voorheen gedeeltelijk gelegen was in het bijzonder plan van aanleg 'nr. 89' goedgekeurd bij koninklijk besluit van 10/06/1974, dat niet in het plannenregister werd behouden bij besluit van 01/12/2000, BS 21/02/2001; dat de beoordeling van de aanvraag derhalve niet langer gebeurt op basis van het genoemde BPA, doch op basis van het gewestplan;

Overwegende dat artikel 20 van het KB van 28/12/72 betreffende de inrichting en toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen stelt dat bouwwerken voor openbare diensten en gemeenschapsvoorzieningen ook buiten de daartoe bestemde gebieden kunnen worden toegestaan voor zover ze

verenigbaar zijn met de algemene bestemming en met het architectonisch karakter van het betrokken gebied.

Overwegende dat de te verleggen wegenis en collector gemeenschapsvoorzieningen zijn die een tijdelijk en dringend karakter vertonen daar ze kaderen in de plannen voor de bouw van het nieuwe gerechtshof; dat de bouw van het nieuwe gerechtshof niet kan uitgevoerd worden zonder het realiseren van deze tijdelijke werken;

Overwegende dat de voorgestelde wijzigingen erg lokaal zijn;

Overwegende dat de betreffende collector zich onder de grond bevindt en derhalve ruimtelijk geen impact heeft; dat de wegeniswerken plaatsvinden aansluitend op een zone met een dichte concentratie van wegenis; dat de werken derhalve verenigbaar zijn met het (architectonisch) karakter van het gebied;

Overwegende dat de aanleg van de tijdelijke wegenis en het verleggen van de collector de bestemming van de zone niet hypothekeert;

Overwegende dat artikel 20 derhalve kan ingeroepen worden;

Overwegende dat de vooropgestelde werken - zoals reeds gesteld - noodzakelijk zijn voor het oprichten van een nieuwbouw Gerechtshof op de Bolivarplaats;

Overwegende dat het gewestplan Antwerpen op 07/07/2000 werd gewijzigd om de nieuwbouw Gerechtshof op de Bolivarplaats mogelijk te maken; dat de inplanting van dit gebouw aldus reeds een juridische basis kreeg;

Overwegende dat de tijdelijke wegenis zich op de rand van de 'Konijnenweide' bevindt zodat de impact zeer gering is en in de toekomst zal hersteld worden;

Overwegende dat de toekomstige inrichting van de 'Konijnenweide' geen deel uitmaakt van huidige aanvraag maar in de toekomst wel dient gericht te zijn op het behoud van het bestaand ecologisch systeem; dat voor de herinrichting van de 'Konijnenweide' een inrichtingsplan wordt opgemaakt door een befaamd landschapsarchitect;

Overwegende dat kan worden geconcludeerd dat de aanvraag (...) stedenbouwkundig aanvaardbaar is gelet op :

- de noodzakelijkheid voor de bouw van het nieuwe gerechtshof waarvan de inplantingsplaats reeds een juridische basis heeft (gewestplan)
- de ligging aansluitend bij een concentratie van infrastructuren
- de ligging aan de rand van de Konijnenweide waardoor de impact op dit gebied aanvaardbaar blijft
- de tijdelijke aard van de werken

Overwegende dat de werken in de tijd dienen beperkt te worden; dat met name binnen de 12 maanden na het in gebruik nemen van het Gerechtshof en de heraanleg van de Bolivarplaats de tijdelijke wegenis opnieuw dient opgebroken en de betreffende strook met groen dient heraangelegd";

dat de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar zich, wat betreft de ingediende bezwaarschriften, heeft aangesloten bij de "gemotiveerde verwerping" ervan door het college en in het bijzonder wat betreft de bezwaarschriften "die betrekking hebben op het verlies van groen en open ruimte als gevolg van het aantasten van de Konijnenweide" overweegt "dat de beoogde wegenis evenwel aan de rand gelegen is, bovendien van tijdelijke aard is en dat de zone rond het nieuwe gerechtshof deel zal uitmaken van een landschapsontwerp dat aansluiting vindt bij de Konijnenweide"; dat als voorwaarde wordt opgelegd :

"De werkzaamheden of handelingen waarvoor vergunning is verleend, mogen niet langer dan tot binnen de 12 maanden na het in gebruik nemen van het Gerechtshof en de heraanleg van de Bolivarplaats in stand blijven of uitgevoerd worden, daarna dient het terrein op een verantwoorde wijze met groen heraangelegd te worden.";

Overwegende dat de verwerende partij en de tussenkomende partij opwerpen dat de vordering niet ontvankelijk is; dat er vooralsnog geen noodzaak bestaat om over de opgeworpen exceptie uitspraak te doen; dat een onderzoek van en een uitspraak over die exceptie zich slechts zouden opdringen indien zou blijken dat de grondvoorwaarden voor schorsing vervuld zijn;

Overwegende dat krachtens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging kan worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten akte of verordening kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden akte of verordening een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

Overwegende dat artikel 17, § 3, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State bepaalt dat de vordering tot schorsing een uiteenzetting van de middelen en de feiten dient te bevatten die volgens de indiener ervan het bevelen van de schorsing rechtvaardigen; dat artikel 8, tweede lid, 5°, van het koninklijk besluit van 5 december 1991 tot bepaling van de rechtspleging in kortgeding voor de Raad van State bepaalt dat de vordering tot schorsing dient te bevatten "een uiteenzetting van de feiten die kunnen aantonen dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de aangevochten akte of het aangevochten reglement de eiser een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen"; dat uit deze bepalingen volgt dat verzoekende partij in haar verzoekschrift duidelijk en concreet dient aan te geven waarin precies het moeilijk te herstellen ernstig nadeel is gelegen dat zij ingevolge de onmiddellijke tenuitvoerlegging van het bestreden besluit ondergaat of dreigt te ondergaan, en dat met niet in het verzoekschrift tot schorsing opgenomen feiten en verklaringen hieromtrent geen rekening kan worden gehouden;

Overwegende dat, wat de tweede door voornoemd artikel 17, § 2, opgelegde voorwaarde betreft, verzoeker laat gelden wat volgt :

"1. In het eerste middel werd reeds uitvoerig toegelicht dat er in casu een MER had moeten worden opgesteld.

Welnu, uw Raad heeft reeds bij herhaling vastgesteld dat precies het achterwege blijven van een MER op zichzelf reeds een moeilijk te herstellen ernstig nadeel betekent, daar deze studie juist tot doel heeft de overheid in te lichten met het oog op het schrappen of beperken van de risico's op schade voor het leefmilieu (...).

Als de overheid van oordeel is geweest dat de gevolgen van een project op het milieu zo omvangrijk waren dat er een effectenstudie moest worden voorgeschreven om deze gevolgen te beoordelen, moet er immers van uitgegaan worden dat die gevolgen minstens het risico op een nadeel inhouden (...).

2. Daarenboven staat vast dat de groenstrook waarop de werken zullen plaatsvinden in feite een natuurverbindingsgebied is, hetgeen reeds uitdrukkelijk bevestigd is in het ontwerp van Ruimtelijk Structuurplan Antwerpen (...), en aldus in de nabije toekomst zal bestendigd worden in een ruimtelijk uitvoeringsplan.

Natuurverbindingsgebieden worden in het Natuurontwikkelingsplan omschreven als gebieden die gekenmerkt worden door de aanwezigheid van vele kleine landschapselementen en die natuurkerngebieden en natuurontwikkelingsgebieden met elkaar verbinden. Het daadwerkelijk belang van deze gebieden overstijgt dan ook de ecologische waarde van deze gebieden op zich, en toont in casu eens te meer de bijzondere waarde aan van de Konijnenweide als onderdeel van een ruim ecologisch netwerk (genaamd de 'Groene Vingers' van Antwerpen) dat even broos is als zijn lichtste schakel, de Konijnenweide.

Voorliggende ingrijpende werken (...) zullen zonder enige twijfel het 'ecologisch systeem' (het bestreden besluit erkent zelf op pagina 4 dat de Konijnenweide een eco-systeem is), vervat in de groenstrook in kwestie, op een dermate ernstige wijze verstoren dat de gevolgen hiervan voor het ecologisch systeem in kwestie, alsook voor het gehele netwerk 'onherstelbaar' zullen zijn.

Het hoeft verder geen betoog dat onder meer de vogels - die in dit verbindingsgebied komen broeden in deze periode van het jaar (...) - in hun bestaan worden bedreigd door het geweld van de vooropgestelde ingrijpende werken.

Het perceel van verzoekende partij grenst ongeveer tot aan dit eco-systeem, dat zich immers uitstrekt over het gehele terrein van het oude spoorwegstation Zuid voor goederenverkeer.

Het is dan ook overduidelijk dat verzoeker - ingevolge de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de vergunning - een moeilijk te herstellen ernstig nadeel dreigt te ondergaan, nu vaststaat dat dit broze eco-systeem (reikend tot aan het perceel van verzoeker), ingevolge voorliggende werkzaamheden, onherroepelijk verloren, minstens ernstig aangetast zal worden.

Het verdwijnen van dit waardevolle stukje natuur, of minstens het ernstige verlies van de actuele ecologische waarde ervan, maakt ongetwijfeld een moeilijk te herstellen ernstig nadeel uit in hoofde van de aangrenzende eigenaars, zoals verzoeker.

Zo zal verzoeker niet meer kunnen genieten van de voordelen die gepaard gaan met de onmiddellijke nabijheid van een waardevol groengebied; zijnde de rust, de schoonheid van de natuur";

Overwegende, los van de vraag of in casu een MER-rapport diende te worden opgesteld, dat het enkele feit dat zodanig rapport niet werd opgesteld op zich niet aantoonde dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden stedenbouwkundige vergunning aan verzoeker een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

Overwegende dat uit verzoekers uiteenzetting blijkt dat het ernstig nadeel dat hij beweert te zullen ondergaan uitsluitend is gelegen in het verdwijnen van "een groenstrook" die "in feite een natuurverbindingsgebied is", met name ingevolge de inname van gronden voor de aanleg van de voorlopige wegenis aan de rand van de zgn. "Konijnenwei"; dat verzoeker verklaart woonachtig te zijn aan de Ledeganckkaai 27 te Antwerpen; dat hij evenwel niet aanduidt waar precies het door hem betrokken pand is gelegen langs deze circa 500 m lange kaai, noch de afstand aangeeft tussen zijn woonplaats en de betwiste bouwwerken; dat uit het situatieplan en het inplantingsplan blijkt dat de zgn. "Konijnenwei" is gelegen op circa 550 m van de dichtstbijzijnde bebouwing aan de Ledeganckkaai, waar verzoeker woonachtig is; dat zich tussen de Ledeganckkaai en de zgn. "Konijnenwei" de verlaten terreinen bevinden van het goederenstation Antwerpen Zuid, die thans tot woongebied zijn bestemd, en de afrit Amantunnel van de ring rond Antwerpen, die behouden blijft, evenals de ingevolge de bestreden stedenbouwkundige vergunning af te schaffen en op te breken afritten Schelde en Hoboken van dezelfde ring rond Antwerpen; dat verzoeker in zijn uiteenzetting geen overtuigende gegevens bijbrengt waaruit, gelet op de afstand en de gesteldheid van het terrein tussen zijn woning en de bouwplaats, zijn rechtstreeks nadeel kan blijken; dat daarenboven het betrokken bouwterrein is gelegen aan de noordelijke rand van een groter gebied dat volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan Antwerpen is bestemd tot gebied voor dagrecreatie; dat enkel met de geldende bestemmingsvoorschriften rekening kan worden gehouden; dat in deze omstandigheden verzoekers uiteenzetting geen afdoende concrete gegevens bevat die aannemelijk maken dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden stedenbouwkundige vergunning hem een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen in de zin van artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Overwegende dat niet is voldaan aan de tweede door artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State opgelegde voorwaarde om de schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit te kunnen bevelen; dat die vaststelling volstaat om de vordering af te wijzen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het verzoek tot tussenkomst van de Regie der Gebouwen in de vordering tot schorsing wordt ingewilligd.

Artikel 2.

De vordering tot schorsing wordt verworpen.

Artikel 3.

De uitspraak over de bijdrage in de betaling van de kosten van de vordering tot schorsing wordt uitgesteld.

De kosten van de tussenkomst in de schorsingsprocedure, bepaald op vijfduizend frank, komen ten laste van de tussenkomende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op zestien november tweeduizendeen, door :

de H. J. BOVIN,

Mevr. A. TRUYENS,

wnd. kamervoorzitter, staatsraad,
griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. TRUYENS.

J. BOVIN.